

Úvod do logiky

Lvovsko-varšavské školy

Zuzana Rybaříková

Praha 2020

Obsah

Předmluva	13
1. Úvod: Počátky a vývoj logiky ve Lvovsko-varšavské škole	19
1.1 Receptce Lvovsko-varšavské školy v české a slovenské filozofii	23
1.2 Od Bolzana k Twardowskému	26
1.3 Začátky ve Lvově	29
1.4 Přesun do Varšavy, Varšavská logická škola	33
1.5 Konec Lvovsko-varšavské školy	37
2. Výrokové kalkuly	45
2.1 Polská notace	47
2.2 Klasický výrokový kalkul	50
2.2.1 Nezávislost formulí	52
2.2.2 Axiomy výrokového kalkulu	55
2.3 Intuicionistická logika	59
2.4 Jaškowského systém přirozené dedukce	64
2.5 Tarského pojetí logického vyplývání	69
3. Vícehodnotové logiky	81
3.1 Filozofické a historické předpoklady Łukasiewiczovy vícehodnotové logiky	82
3.1.1 Kritika determinizmu	82

3.1.2	Łukasiewiczova cesta k vícehodnotovým logickým systémům	88
3.1.3	Aristotelův argument námořní bitvy	95
3.1.4	Dva druhy možnosti	96
3.1.5	Extenzionalita	97
3.2	Trojhodnotová logika	99
3.3	n-hodnotová logika	103
3.4	Kritika Łukasiewiczových systémů L_3 a L_n	105
3.5	Čtyřhodnotová logika	107
3.6	Kritika systémů Ł	117
3.7	Zawirského systém vícehodnotové logiky	118
4.	Leśniewského systém logiky a základů matematiky	125
4.1	Leśniewského filozofické názory a motivace pro vytvoření nového systému logiky a základů matematiky	128
4.1.1	Cesta k vytvoření nového systému jako základů matematiky	128
4.1.2	Leśniewského kritika Russella	130
4.1.3	Vztah logiky a světa, nominalismus	133
4.1.4	Kvantifikace	137
4.2	Leśniewského pojetí definic	139
4.3	Prototetika	140
4.3.1	Teorie sémantických kategorií	145
4.4	Ontologie	151
4.4.1	Kotarbińskiego reizmu	155
4.5	Mereologie	158

5. Teorie pravdy	163
5.1 Pojetí pravdy u Bolzana, Brentana a ve Lvovsko-varšavské škole	165
5.1.1 Aristotelés a korespondenční teorie pravdy	165
5.1.2 Pojetí pravdy u Bolzana	166
5.1.3 Pravda u Brentana a jeho žáků	170
5.1.4 Twardowského pojetí pravdy	177
5.1.5 Pravda u Łukasiewiczze	179
5.1.6 Diskuze nad věčností pravdy mezi Kotarbińským a Leśniewským	182
5.1.7 Kotarbińského teorie pravdy v Elementech	182
5.1.8 Pravda v Leśniewského pozdní filozofii	183
5.1.9 Vliv Vídeňského kruhu na Tarského definici pravdy	185
5.2 Tarského definice pravdy	186
5.2.1 Definice pravdy v přirozeném jazyce	188
5.2.2 Definice pravdy ve formálních jazycích	191
5.2.3 Kritika Tarského definice pravdy	196
5.3 Další diskuze nad pojetím pravdy ve Lvovsko-varšavské škole	199
5.3.1 Pravda, autoreference a paradox lháře u Ajdukiewiczze	199
5.3.2 Obhajoba absolutního a sémantického pojetí pravdy Kokoszyńské-Lutmanowé	201
5.3.3 Pojetí pravdy ve fyzice Wundheilera a Poznańského	204

6.	Dedukce, indukce a metodologie vědy	209
6.1	Twardowski	210
6.2	Łukasiewicz	214
	6.2.1. Indukce jako redukce a metodologie vědy	214
	6.2.2. Teorie pravděpodobnosti	217
6.3	Hosiasson-Lindenbaumova	221
	6.3.1. Typy indukce	222
	6.3.2. Teorie pravděpodobnosti a induktivní logika	224
	6.3.3. Konfirmace hypotéz v induktivním usuzování a růst znalostí	225
	6.3.4. Indukce z psychologického hlediska	228
6.4	Ajdukiewicz	229
	6.4.1. Radikální konvencionalismus	232
6.5	Další příspěvky k dedukci, indukci a metodologii vědy ve Lvovsko-varšavské škole	238
	6.5.1. Kotarbiński	238
	6.5.2. Salamucha	240
	6.5.3. Zawirski	241
	6.5.4. Kotarbińska	243
	6.5.5. Tarski	244
	6.5.6. Wundheiler a Poznański	246
	6.5.7. Dąmbska	247
7.	Historie logiky	249
7.1	Łukasiewiczův program	250
7.2	Historie logiky u Łukasiewiczze	252
	7.2.1. O zákonu non-kontradikce u Aristotela	252
	7.2.2. Aristotelův argument námořní bitvy	254

7.2.3	Stoická logika	255
7.2.4	Aristotelova sylogistika	260
7.3	Krakovský kruh	268
7.3.1	Salamuchova habilitace – Pojetí dedukce u Aristotela a sv. Tomáše Akvinského	272
7.3.2	Důkaz Boží existence <i>ex motu</i> Tomáše Akvinského	274
7.3.3	Kritika Salamuchova důkazu <i>ex motu</i>	276
7.3.4	Akvinského důkaz nesmrtelnosti duše	279
7.3.5	Další výzkum z historie logiky v Krakovském kruhu	281
7.4	Příspěvky k Łukasiewiczovu programu mimo Krakovský kruh	284
	Seznam použité literatury	287
	Summary	329